

EN EL CINQUANTÈ ANIVERSARI DE LA MORT DE LUDWIG WITTGENSTEIN

El proper dia 29 d'abril celebrarem el cinquantenni de la mort del filòsof vienès Ludwig Wittgenstein. Nascut en la capital de l'imperi austrohongarès el 26 d'abril de 1889, morí el 29 d'abril de 1951 a Cambridge, en ple període de reconstrucció europea. Procedent d'una de les famílies centroeuropees més potents en el camp de la indústria i culturalment més refinades de la Viena cosmopolita, intel·lectual i artista anterior a la Gran Guerra, Ludwig Wittgenstein tallà la carrera d'enginyer aeronàutic per dedicar-se en cos i ànima a la filosofia. Hi influí poderosament l'encís que sentí per les qüestions filosòfiques implicades en les matemàtiques. Els treballs de Bertrand Russell i de Gottlob Frege per fonamentar les matemàtiques en el que ara anomenem *lògica formal* o *lògica simbòlica*, el van esperonar a fer una gran contribució pròpia i original a la nova lògica entre 1913 i 1918. Després de la Primera Guerra Mundial renuncià a la fortuna paterna que li pertocava, abraçà un ideal de vida asceticoreligiosa personal i es dedicà, entre 1920 i 1926, a fer de mestre d'escola rural en pobles de la Baixa Àustria. Recuperà la dedicació explícita a la filosofia retornant a Cambridge el 1929, on impartí cursos i conferències que de seguida li donaren projecció internacional i que alternava amb períodes d'aïllament i d'intensa reflexió filosoficoreligiosa en la seva cabana de Noruega. Autor d'obres famosíssimes com el *Tractatus logico-philosophicus*, els *Quaderns Blau i Marró* i les *Investigacions filosòfiques*, ens ha llegat nombrosos manuscrits que han anat apareixent publicats després de la seva mort: els *Diaris de Guerra* (1914-1916), els *Aforismes. Cultura i Valor*, els *Diaris dels anys 30 (Movimientos del pensar)*, la *Gramàtica filosòfica*, les *Lliçons sobre estètica, psicologia i creença religiosa*, i *Sobre la certesa*, entre altres.

Wittgenstein ha estat un dels pensadors més originals i profunds del segle XX: va fer filosofia per afrontar la qüestió del sentit de la vida des de l'anàlisi del llenguatge lògic, primer, i del llenguatge quotidià, després. Va unir, de forma biogràficament coherent, la fe religiosa, la reflexió filosòfica i l'estil de vida. Va influir enormement en el Cercle de filòsofs i científics de la Viena dels anys 20 i com a professor a Cambridge, i se'l considera inspirador directe de la filosofia que analitza el llenguatge humà. La publicació pòstuma dels seus manuscrits ens proporciona ara, 50 anys després, una gran ocasió per fer més justícia a la totalitat del seu pensament i per deixar-nos interpel·lar per les seves intuïcions. Del seu *Tractatus* prové, per exemple, la següent afirmació: *El que és místic no és com és el món, sinó que el món és*. En els *Diaris dels anys 30* ens assegura: *La veritat, hauries d'estimar-la: però sempre estimes altres coses i la veritat només de passada!* I en els *Aforismes* diu: *Els problemes vitals són insolubles en la superfície, només es poden solucionar en la profunditat*.

Joan Ordi
Professor de l'Institut Superior
de Ciències Religioses de Vic